

ЛІКВІДНІСТЬ І ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ: СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ

Рибакова В.Є., студ.

Науковий керівник – канд. екон. наук, проф. **Н.Б. Кащена**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Стабільність функціонування підприємств у ринковому просторі, імідж у діловому співробітництві та перспективи сталого економічного розвитку значною мірою залежать від здатності та можливості суб'єкта підприємницької діяльності виконувати зобов'язання за контрактами. Забезпечення підтримки цієї здатності набуває першорядного значення в умовах масової неспроможності багатьох підприємств виконувати зобов'язання платіжного характеру, і потребує постійного коректування методів фінансового управління на основі відповідного інструментарію, який дозволяє створити на підприємстві таку інформаційну структуру, яка б дозволяла вирішувати базові проблеми його стійкого розвитку не тільки в сьогоденні, але і в майбутньому. Важлива роль у вирішенні цих завдань відводиться аналізу ліквідності та платоспроможності підприємства.

Вагомий внесок у розвиток теоретичного базису та практичних аспектів аналізу ліквідності та платоспроможності було здійснено завдяки дослідженням вітчизняних і закордонних науковців: О.Я. Базілінської, О.Г. Білої, Н.О. Гнип, О.І. Гончар, В.М. Івахненко, В.О. Мец, О.Ю. Мірошник, Є.В. Мниха, О.О. Орлова, Т.С. Пічугіної, Є.Г. Рясних, Г.В. Савицької, Н.А. Хрущ, А.В. Череп, С.В. Шубіної, Р.А. Бенке, Е. Бригхема, Дж. К. Ван Хорна, А. Уолла, Дж. Блісса, Е. Альтмана, Р. Тафлера, Г. Тішоу та ін.

Високо оцінюючи значний науковий доробок вчених, варто зазначити, що більшість теоретико-методичних питань аналізу ліквідності та платоспроможності підприємств залишаються невіршеними і потребують подальших наукових розробок в частині уточнення понятійно-категорійного апарату, обґрунтування методичного інструментарію та практичних рекомендацій з комплексної оцінки і прогнозування ліквідності та платоспроможності підприємства.

Узагальнення поглядів науковців на визначення сутності категорій «платоспроможність» і «ліквідність» дозволяє визначити наступне:

– платоспроможність – це здатність юридичної чи фізичної особи вчасно і цілком виконувати всі платіжні зобов'язання, що

впливають з торгових, кредитних і інших операцій грошового характеру за рахунок грошових коштів;

- ліквідність – це можливість підприємства підтримувати платоспроможність шляхом перетворення своїх активів в гроші для відшкодування необхідних платежів в міру настання їх строків, та швидкість здійснення цього.

З огляду на це вважаємо, що під платоспроможністю підприємства слід розуміти його здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати всі боргові зобов'язання за рахунок наявних на підприємстві ресурсів, а під ліквідністю – можливість забезпечувати певний рівень платоспроможності підприємства.

Метою аналізу платоспроможності має бути пошук потенційних можливостей підвищення її рівня і поліпшення платіжно-розрахункової дисципліни підприємства.

У процесі аналізу платоспроможності здійснюється:

- оцінка стану платіжно-розрахункової дисципліни на підприємстві (за складом та структурою надходжень і витрат грошових коштів);

- оцінка ліквідності балансу підприємства;
- оцінка рівня платоспроможності підприємства;
- пошук причин зміни платоспроможності підприємства і надається їх кількісна характеристика;
- заходи щодо впровадження виявлених резервів підвищення рівня платоспроможності й ліквідності в практичну діяльність підприємств.

Для оцінки платоспроможності та ліквідності використовуються два методичних підходи: аналіз ліквідності балансу та аналіз коефіцієнтів платоспроможності.

Для підвищення рівня платоспроможності підприємства необхідно:

- прискорити оборотність власних оборотних засобів;
- розробити графік платіжно-розрахункових операцій і контролювати його дотримання;
- не допускати затоварювання на складах підприємства;
- своєчасно оплачувати рахунки кредиторів;
- підвищити рентабельність операційної діяльності;
- зменшити витратність здійснення основної діяльності.